

Calar, cantar, escribir e ler linguas de longa vida.
Versións de tres poéticas: Rosalía, Pessoa e Cernuda

por EMMA LUACES

Acuarela de Sara Lamas

Versión literal de Rosalía de Castro (Santiago de Compostela, 1837-Padrón, 1885):
 “Desde os catro puntos cardinais”

Desde os catro puntos cardinais
 do noso bo planeta
 -novo, pese ás súas múltiples engurras-,
 miles de intelixencias
 poderosas e activas
 para ensanchar os campos da ciencia,
 tan vastos xa que a razón se perde
 nas súas frondes inmensas,
 acoden á cita que o progreso
 lles dá desde o seu templo de cen portas.

Obreiros incansables, eu saúdvos,
 plena de asombro e de respecto plena,
 vendo como a Fe, que guiou un día
 cara ao deserto ao santo anacoreta,
 hoxe coa mesma venda transparente
 ata o limiar do imposible os leva.
 ¡Esperade e crede!, *crea* o que cre,
 e ama con dobre ardor aquel que espera.

Pero eu no recanto máis oculto
 e tamén máis fermoso da terra,
 sen esperar a Ulises,
 que o noso naufragou na tormenta,
 semellante a Penélope
 tezo e destezo sen cesar a miña tea,
 pensando que esta é do destino humano
 a incansable tarefa,
 e que agora subindo, agora baixando,
 unhas veces con luz e outras a cegas,
 cumprimos nosos días e chegamos
 máis tarde ou máis pronto á ribeira.

Versión galega de Rosalía de Castro, “Desde los cuatro puntos cardinales”, *Extranjera en su patria. Cuatro poetas gallegos. Rosalía de Castro. Manuel Antonio. Luís Pimentel. Luz Pozo Garza*, Galaxia Gutenberg-Círculo de Lectores, Barcelona, 2005. Edición bilingüe de Carmen Blanco, p. 101.

Acuarela da Sara Lamas

Versión auto-poética con “amor” fronte a “dor” de Fernando Pessoa (Lisboa, 1888-1935) : “Autopsicografía” (Poética)

**Autopsicografía
(Poética)**

A poesía é unha finxidora
Finxe tan completamente
que chega a finxir que é amor
o amor que de veras sente

E quen le o que escribe
no amor lido sente ben
non os dous que ela ten
senón só o que non ten

E así nas vías da roda
xira entretendo a razón
ese convoi de corda
que se chama o corazón

**Autopsicografía
(Poética)**

La poesía es una fingidora
Finge tan completamente
que llega a fingir que es amor
el amor que de veras siente

Y quien lee lo que escribe
en el amor leído siente bien
no los dos que ella tiene
sino solo el que no tiene

Y así en las vías de la rueda
gira entreteniendo la razón
ese convoy de cuerda
que se llama el corazón

Versións galega e española de Fernando Pessoa, “Autopsicografía”, *Un corazón de nadie*, Galaxia Gutenberg-Círculo de Lectores, Barcelona, 2001. Edición bilingüe de Ángel Campos Pámpano, pp. 544.

Acuarela de Sara Lamas

Versión literal de Luis Cernuda (Sevilla, 1902-México, 1963): “As sereas”

As sereas

Ninguén coñeceu a lingua na que cantan as sereas
e poucos os que acaso, ao oír algún canto a medianoite
(non no mar, terra dentro, entre as augas
dun lago), creron ver unha friorenta
e triste xurdir como fantasma e entoarlles
aquela canción mesma que resistira Ulises.

Cando a noite acaba e tempo xa non hai
a canto se esperou nas horas de un día,
volgen os que as viron; mais a canción quedaba,
filtro, poción de lágrimas, embebida no seu espírito,
e sentían en si con resonancia fonda
o encanto no canto da serea avellentada.

Escoitado tan ben e con paixón tanta oído,
xa non eran os mesmos e outro vivir buscaron,
posesos polo filtro que enfebreceu seu sangue.
¿Unha soa canción pode cambiar así unha vida?
O canto cesara, as sereas calaran, e os seus ecos.
O que unha vez as oe viúvo e desolado queda para sempre.

Versión galega de Luis Cernuda, “Las sirenas”, *La Realidad y el deseo* (1924-1962),
Fondo de Cultura Económica, México, 1976, p. 331.

